

(НОВ) Чл. 5 – Доставка на документи

Междубиблиотечният обмен на документи или „доставката на документи“ е система на сътрудничество между библиотеките, която позволява на отделен краен потребител да получи достъп до специфични ресурси, които по друг начин не са достъпни за него. Заявките за междубиблиотечния обмен се извършват обичайно на нетърговска основа като се вземат предвид всички условия на авторското право или лицензионни споразумения. Международните заявки се правят когато документът не е наличен в съответната държава.

Нашето искане:

- Да се създаде изключение по отношение на обектите на авторското право в рамките на ЕС, който да позволи библиотеките да доставят на потребителите копия на произведения при заявка, включително трансгранично. Това трябва да се случва в конкретни случаи и само за лични и научни изследвания.
- Тази разпоредба трябва да бъде защитена от дерогация, както от договорни клаузи, така и от технологични мерки за защита.
- Такава мярка ще съдейства за трансграничното научно сътрудничество. Като се има предвид, че това предложение се отнася до конкретни случаи с нетърговска цел, то не влиза в конфликт с пазара (например абонамент за списания). По отношение на обекти, които не могат да бъдат лицензирани (тъй като няма яснота за носителите на авторски права) това може да бъде единственият начин да се получи достъп до определен обект, без да трябва да се пътува за това.

Какво предлага Комисията? Комисията не е направила предложение в този аспект, въпреки отправени искания от библиотечни организации.

Какво липсва в предложението? Разпоредба, която да осигури трансграничната доставка на документи. Необходимостта от това е илюстрирана от съдбата на Британската Международна Система за доставка на документи, която през 2011 г. беше заменена от схема, основана на лицензионни споразумения. Поради тази промяна 1/3 от предишния каталог стана недостъпен. С нарастването на разходите за ползвателите, имаше значително намаляване в броя на доставените документи, (намаляние с 92% само през първата година), а през 2016 г. бе взето решение за прекратяване на тази услуга.

Информация за доставката на документи

Библиотеки и други институции в областта на културното наследство, научни организации и образователни институции дълго време използват разпоредбите в законите на държавите членки за доставка на документи, за да осигурят нуждата на потребителите в конкретни случаи, за научни изследвания или лични проучвания.

Това позволява по-широк достъп до многото уникални обекти, които се намират в колекциите на институциите в областта на културното наследство, научни организации и образователни институции, тъй като е невъзможно една институция да съхранява цялото знание на света, и следователно подкрепя иновацията и културните цели на Европейския съюз. Това също така подкрепя и обогатява индивидуалните научни изследвания, тъй като изследователят, който не може да пътува до мястото където се намира дадено произведение, може да поиска копие от него в съответствие със съществуващите в Европейския съюз правила за изключенията и ограниченията.

Научните изследвания, образованието и обучението все повече се осъществяват в трансгранична среда. Въпреки това в много случаи библиотекарите могат законно да предоставят на ползвателите статии или глави от книги само в рамките на своята държава. Липсва яснота дали съществуващите изключения или ограничения дават възможност за този трансграничен обмен.

Тази правна неяснота следва да бъде адресирана и изследователите и други ползватели на библиотечни услуги да имат ясен правопорядък, който им позволява да отправят заявка до библиотека, институция в областта на културното наследство, научна или образователна организация за получаване на копие от произведение или друг обект за целите на тяхното изследване, включително и трансгранично. Белгийски библиотекар следва да може да достави на отделния ползвател копие на глава от книга книга или статия, която не е налична в неговата библиотека, не само от библиотеки в Белгия, но и от коя да е библиотека от Европейския съюз, ЕИО или извън тях, която притежава екземпляр.

Чрез създаване на ясно изключение за правенето и споделянето на отделни копия на материали във всеки формат, за отделни случаи, за научни или образователни цели, ЕС ще съдейства за създаването на единна Европейска мрежа за научни изследвания.